

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
10 MART 2025

Ekonomide Son Geliřmeler

03

ABD: TİCARET SAVAřLARI

07

G20 ULUSLARARASI TİCARET İSTATİSTİKLERİ

09

İSTATİSTİKLERLE KADIN

11

TÜİK ENFLASYON

14

İTO ENFLASYON

16

İSO TÜRKİYE İMALAT PMI

18

MÜSİAD SAMEKS

19

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI

21

TCMB PARA POLİTİKASI KARARI

“ABD ve Ticaret Ortakları Arasında Gümrük Vergisi Gerilimi Tırmanıyor”

ABD Başkanı Trump 27 Şubat tarihinde yaptığı açıklamada, Kanada ve Meksika'dan ithal edilen ürünlere yönelik %25 gümrük vergisinin 4 Mart tarihinde yürürlüğe gireceğini duyurdu. Ayrıca Çin ürünlerine uygulanan gümrük vergisinin %20'ye çıkacağı bildirildi. Gümrük vergilerinin uygulanmaya başladığı 4 Mart tarihinde ise Kanada'dan misilleme geldi ve Kanada ABD'den yapılacak ithalata %25 gümrük vergisi uygulama kararı aldığını duyurdu. Kanada'nın bu hamlesine ise Trump; “ABD'ye misilleme tarifesi uygulandığında bizim karşılıklı tarifemiz de derhal aynı oranda artacaktır.” şeklinde yanıt verdi.

Başkan Trump, geçtiğimiz ay Kanada dahil olmak üzere tüm çelik ve alüminyum ithalatına %25 gümrük vergisi getirmesi beklenen kararnameyi imzalarken bu gümrük vergisinin de 12 Mart 2025 tarihinde yürürlüğe girmesi bekleniyor. Bu durum Kuzey Amerika'da ticaret savaşlarının daha da gerginleşeceğine ve karşılıklı gümrük vergisi uygulamalarının devam edeceğine işaret ediyor.

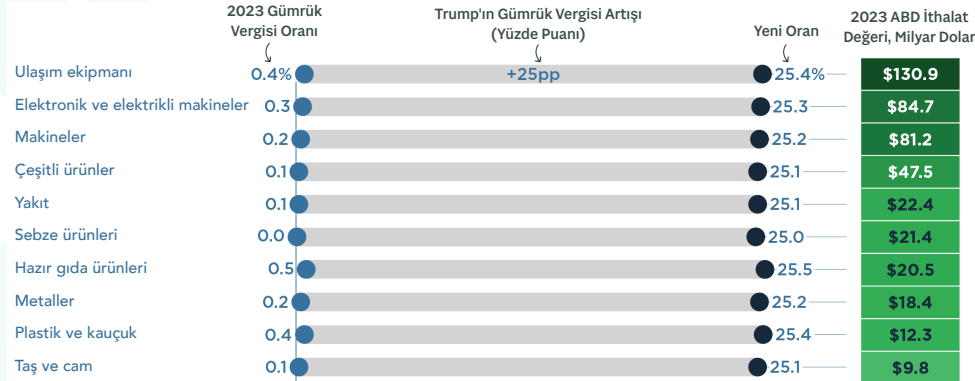
Çin ise bu duruma karşılık ABD tarım ürünlerine %15'e kadar varan tarifeler duyurdu ve bazı savunma şirketleriyle ticareti yasakladı. Meksika Devlet Başkanı Sheinbaum, ülkesine yönelik %25 gümrük vergisine karşı herhangi bir karşılık vermeyeceklerini belirterek süreci sakinlikle izleyeceklerini söyledi.

“Meksika'ya Gümrük Vergisi Şoku: En Büyük Kayıp Ulaşım Ekipmanlarında!”

PIIE (Peterson Institute for International Economics) tarafından yürütülen araştırma, Trump'ın Meksika'ya ve Kanada'ya uyguladığı gümrük vergilerinin en çok hangi ürün grubunu etkileyeceğine yönelik bir analiz sunuyor.

Araştırma, ABD'nin Meksika'dan 2023 yılında 130,9 milyar dolar değerinde ulaşım ekipmanı ithal ettiğini ortaya koyuyor. 2023 yılında ABD-Meksika-Kanada Anlaşması (USMCA) nedeniyle bu ürün grubuna uygulanan vergi %0,4 iken 4 Mart itibarıyla %25,4'e yükseldi. Dolayısıyla Meksika'ya uygulanan gümrük vergilerinin en çok ulaşım ekipmanı ürün grubunu etkilenmesi bekleniyor. Elektronik ve elektrikli makineler, 84,7 milyar dolarlık ithalat hacmiyle ulaşım ekipmanlarının ardından gümrük vergisinden en çok etkilenmesi beklenen ikinci ürün grubu olarak öne çıkıyor.

Meksika'ya Uygulanan %25'lik Gümrük Vergisinden En Çok Etkilenecek Ürünler

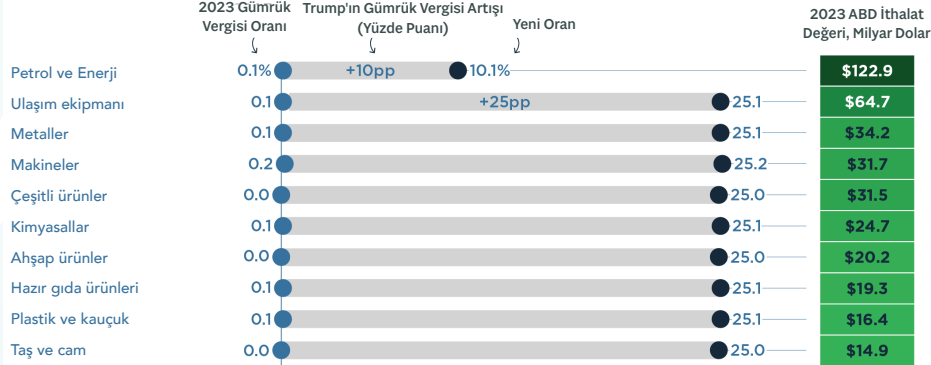
Kaynak: Peterson Institute for International Economics, 2025,

<https://www.piie.com/research/piie-charts/2025/which-imports-canada-and-mexico-would-be-hit-hardest-trumps-tariffs>

“Kanada’dan İthalatta En Büyük Darbe Yakıt ve Ulaşım Ekipmanlarına”

PIIE yürüttüğü araştırmaya göre Kanada’ya uygulanan gümrük vergilerinin 2023 yılında en fazla ithalat hacmine sahip olan petrol ve enerji ürünlerini etkilemesi bekleniyor. 2023 yılında petrol ve enerji grubuna uygulanan gümrük vergisi %0,1 iken 4 Mart itibarıyla bu oran %10,1’e yükseldi. 2023 yılında Kanada’dan 64,7 milyar dolar değerinde ulaşım ekipman ürünleri ithal edilirken yeni gümrük vergileriyle ulaşım ekipmanları ürünlerinin ithalatında önemli ölçüde değişim bekleniyor.

Kanada'ya Uygulanan %25'lik Gümrük Vergisinden En Çok Etkilenecek Ürünler

Kaynak: Peterson Institute for International Economics, 2025,
<https://www.piie.com/research/piie-charts/2025/which-imports-canada-and-mexico-would-be-hit-hardest-trumps-tariffs>

“Trump'ın Uyguladığı Gümrük Vergileri ABD'li Hanelere Yıllık 1.200 Dolar Ek Maliyet Getirecek”

ABD'nin Kanada ve Meksika'ya uyguladığı yeni gümrük vergileri yalnızca bu ülkeleri değil aynı zamanda doğrudan ABD'yi de etkileyecek düzeyde. Özellikle otomotiv ve enerji gibi sektörlerde yüksek derecede entegre olan Kuzey Amerika tedarik zinciri, bu vergi artışlarından ciddi şekilde zarar görebilir. Ayrıca PIIE tarafından yapılan analizler, Trump'ın Kanada, Meksika ve Çin'e uyguladığı tarifelerin ABD'deki ortalama bir hane için yılda 1.200 dolardan fazla bir maliyet getireceğini ortaya koyuyor.

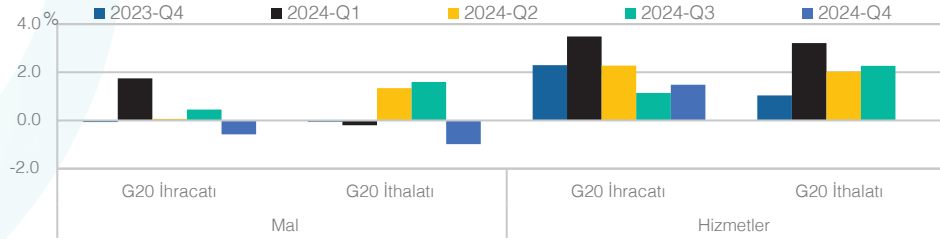
Dahası diğer hükümetlerin misilleme yapması ve Trump'ın da bu misillemelere karşı tekrar gümrük vergilerini artırma riski de var. Bu durumda gümrük tarifelerinin tüketicilere maliyeti ve ekonomik zararları tahmin edilen değeri aşabilir.

“G-20 Ülkelerinde Mal İhracatında Gerileme”

G20'nin mal ticaretinde 2024'ün dördüncü çeyreğinde ihracat %0,6, ithalat %1 oranında azalma gösterdi. G20 hizmet ticaretinde ise ihracat %1,5 artarken ithalat sabit kaldı. ABD'nin mal ihracatında %2,2 azalma görüldü. Bu azalma, büyük ölçüde bilgisayarlar ve uçaklar gibi sermaye mallarındaki sevkiyatların düşmesinden kaynaklandı. ABD'nin ithalatındaki %0,7'lik artış ise sanayi malzemeleri, metaller ve altın alımlarındaki yükseliş bağlıydı. Kanada'da, altın ve diğer değerli metallerin yüksek satışları, ihracatın %0,9 artmasına yardımcı oldu. Söz konusu ülkenin ithalatında ise %4 azalma, motorlu taşıtlar ve çeşitli metal ürünler üzerindeydi.

Avrupa Birliği'nde güçlü bir büyüme yaşanmasının ardından dördüncü çeyrekte ihracatlar %2,6 oranında daralma gösterdi. Özellikle Almanya, Fransa ve İtalya'daki otomobil ve parça satışlarındaki düşüş, ihracat büyümesini olumsuz etkiledi. Mal ithalatı da %2,7 azaldı. Bu durum Almanya'da ilaçlar ve organik kimyasallar talebinin zayıflaması Fransa'da ise enerji alımlarının azalmasıyla kısmen ilişkilendirildi. Çin'in ihracatları %4,3 artarken özellikle cep telefonları ve bilgisayarlar gibi elektronik ürünlerinin yüksek satışları bu artışı destekledi. İthalatındaki %0,7'lik düşüş ise soya fasulyesi gibi tarım ürünleri ile ham petrol alımındaki azalmalardan kaynaklandı.

G20 Uluslararası Ticaretinin Önceki Çeyreğe Göre Değişimi, ABD doları

*Mevsim etkilerinden arındırılmıştır.

Kaynak: OECD G20 International Trade Statistics, 2025

“G20 Hizmet Ticareti 2024 Yılında Büyümeye Devam Etti”

Hizmet ihracatı ABD’de %2,6, hizmet ithalatı ise %3,4 artış gösterdi. Bu artış seyahat, sigorta ve finansal hizmetler için yapılan ödemelerdeki yükselişten kaynaklandı. Avrupa Birliği’nde ise hizmet ticareti belirgin bir yavaşlama gösterdi. Fransa’da ihracat %4,9, İtalya’da %2,3 ve Almanya’da ise %1,5 azaldı. Birleşik Krallık’ta hizmet ihracatları sabit kalırken diğer ticaret hizmetlerinde artış, mülkiyet hakları gelirlerindeki düşüşü dengeledi. İthalat ise seyahat ödemelerindeki artış nedeniyle yükseldi.

Asya’da, Japonya hizmet ihracatlarında güçlü bir artış yaşadı (%4,7) ve bu artış araştırma ve geliştirme gelirlerindeki yükseliş ile desteklendi. Çin’in hizmet ihracatı %7,1 oranında artarken bu artış, seyahat ve ICT hizmetleri gelirlerindeki yükselişle sağlandı. Hindistan ise hizmet ihracatında ve ithalatında sırasıyla %7,4’lük güçlü bir büyüme kaydetti.

Seçilmiş G-20 Ülkelerinin Uluslararası Mal Ticareti (%)

Ülkeler	2023			2024			
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç1	Ç2
İhracat							
Çin	-4,1	-4,2	0,1	6,6	2,0	-3,4	4,3
Fransa	2,2	-2,4	-1,4	0,8	-0,9	-0,6	-0,4
Almanya	-0,7	-1,1	-0,7	2,4	-1,9	0,9	-3,5
Hindistan	-4,7	3,5	0,3	5,5	-3,4	-6,8	8,2
İtalya	-2,1	-0,5	0,9	-1,9	-2,4	5,0	-0,9
Japonya	-0,2	1,8	-0,8	1,1	0,7	2,5	0,9
Türkiye	2,2	0,1	3,3	-1,9	1,3	0,6	-0,3
İngiltere	1,9	-0,9	-1,1	-0,9	-1,4	2,6	-5,1
ABD	-4,6	3,8	-0,1	1,0	0,1	2,4	-2,2
İthalat							
Çin	-0,8	-2,3	4,0	-1,6	1,8	-2,0	-0,7
Fransa	-0,6	-1,4	-4,1	-1,4	1,6	-0,5	-3,0
Almanya	-1,3	-3,4	-2,5	1,8	-1,7	3,1	-3,3
Hindistan	-5,4	5,9	2,5	-0,1	0,0	-1,0	6,9
İtalya	-10,2	-3,9	1,3	-2,0	-1,6	3,2	-3,2
Japonya	0,2	-0,5	-1,6	3,7	0,6	1,9	0,4
Türkiye	-6,1	0,2	-5,2	-1,7	3,4	-3,2	6,5
İngiltere	2,4	-5,5	0,4	-4,7	8,4	-1,1	-0,1
ABD	-1,7	0,3	0,6	2,2	2,6	3,0	0,7

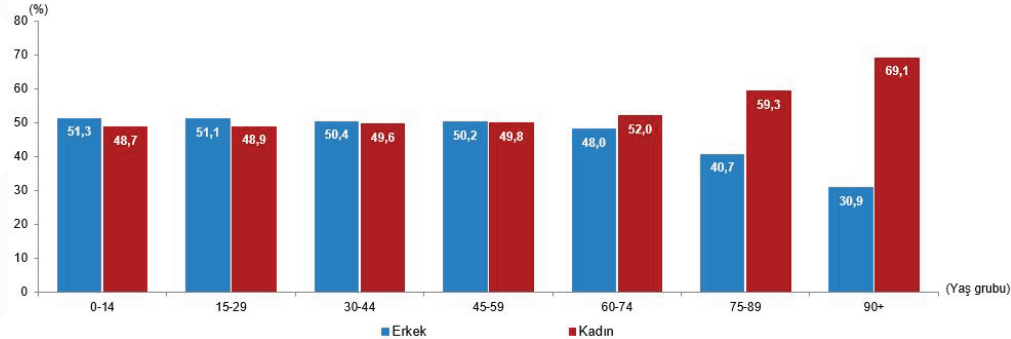
Kaynak: OECD G20 International Trade Statistics, 2025

“Eğitim Seviyesi Arttıkça İş Gücüne Katılım Yükseliyor”

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2024 yılında Türkiye nüfusunun %49,98’ini kadınlar, %50,02’sini ise erkekler oluşturdu. Kadınların daha uzun yaşam sürelerine sahip olmalarından dolayı 60 yaş ve üzeri gruplardaki kadın oranı daha yüksek seyrediyor. 2021-2023 döneminde doğuştan beklenen yaşam süresi erkeklerde 74,7 yıl, kadınlarda ise 80 yıl olarak hesaplandı. Ancak sağlıklı yaşam süresi açısından erkeklerin avantajlı olduğu görülüyor; erkeklerde bu süre 59 yıl iken kadınlarda 56,3 yıl olarak belirlendi.

Türkiye’de eğitim alanında ise yıllar içinde önemli bir artış gözleniyor. 25 yaş ve üzeri nüfusun ortalama eğitim süresi 2011 yılında kadınlar için 6,4 yıl, erkekler için 8,3 yıl iken 2023’te sırasıyla 8,6 ve 10,1 yıla yükseldi. Kadınların eğitim seviyeleri yükseldikçe iş gücüne katılım oranlarının da arttığı görülüyor. Okuryazar olmayan kadınların iş gücüne katılım oranı %13,8 seviyesindeyken lise altı eğitim alan kadınlarda bu oran %26,8’e, lise mezunlarında %37,4’e, mesleki veya teknik lise mezunlarında ise %45,0’e yükseliyor. En yüksek oran ise yükseköğretim mezunu kadınlarda görülüyor. Bu gruptaki kadınların iş gücüne katılım oranı %68,9’a ulaştı.

Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı, 2023

Kaynak: TÜİK

“İş Gücü Piyasasında Cinsiyetler Arası Farklılıklar Devam Ediyor”

Bu oran cinsiyetler arasında büyük farklılık gösterirken erkeklerde %65,7 olan istihdam oranı, kadınlarda %31,3 seviyesinde kaldı. Bölgesel bazda incelendiğinde en yüksek kadın istihdam oranı %38,9 ile Antalya, Isparta, Burdur bölgesinde görülürken en düşük oran %19,8 ile Mardin, Batman, Şırnak, Siirt bölgesinde gerçekleşti.

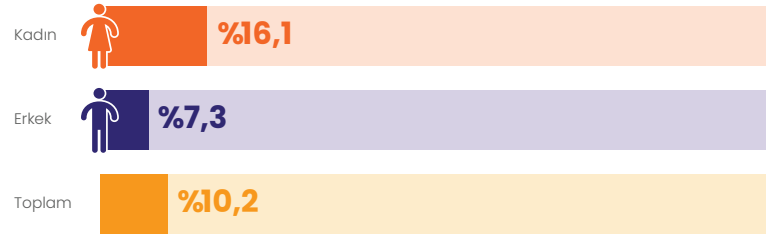
Bulgular, kadınların iş hayatında kalma sürelerinin erkeklere kıyasla oldukça düşük olduğunu ortaya koyuyor. Kadınların ortalama çalışma süresi 20,2 yıl olarak hesaplanırken erkeklerde bu süre 39,2 yıl oldu. Ayrıca kadınların iş hayatında daha fazla yarı zamanlı çalıştığı görülüyor. 2023 yılı itibarıyla yarı zamanlı çalışanların istihdam içindeki oranı %10,2 olurken bu oran kadınlarda %16,1 olarak kaydedildi.

Çalışma Hayatında Kalma Süresi, 2023

Kaynak: TÜİK

Yarı Zamanlı Çalışanların İstihdam İçindeki Oranı (15+), 2023

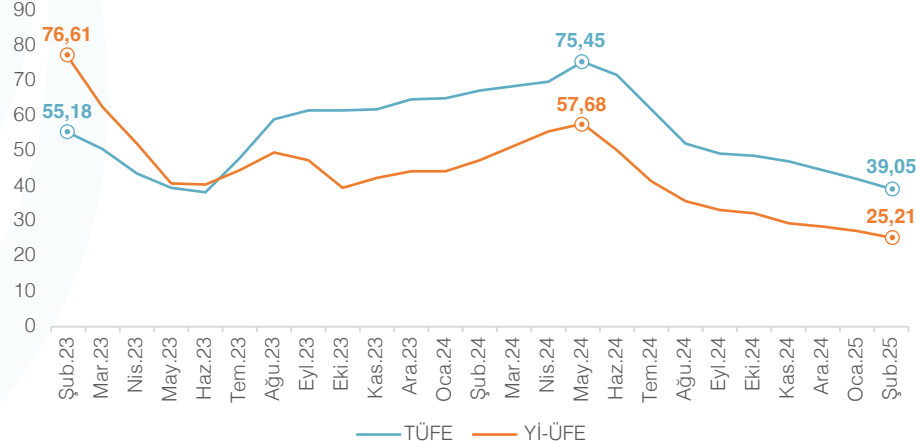

Kaynak: TÜİK

“TÜFE’de Yıllık %39,05 Artış”

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) şubat ayında bir önceki aya göre %2,27; bir önceki yılın aynı ayına göre %39,05 oranında artış gösterdi. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ise bir önceki aya göre %2,12; bir önceki yılın aynı ayına göre %25,21 oranında arttı.

TÜFE ve Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları

Kaynak: TÜİK

“Çekirdek Enflasyonda Aylık Artış %1,80 Seviyelerinde”

Özel kapsamlı TÜFE göstergelerine göre çekirdek enflasyon şubat ayında %1,80 oranında artarken yıllık bazda %40,21 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimlik ürünler hariç TÜFE ise aylık bazda %3,0 oranında artış gösterirken yıllık bazda %40,35 olarak kaydedildi.

Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri ve Değişim Oranları (%), Şubat 2025

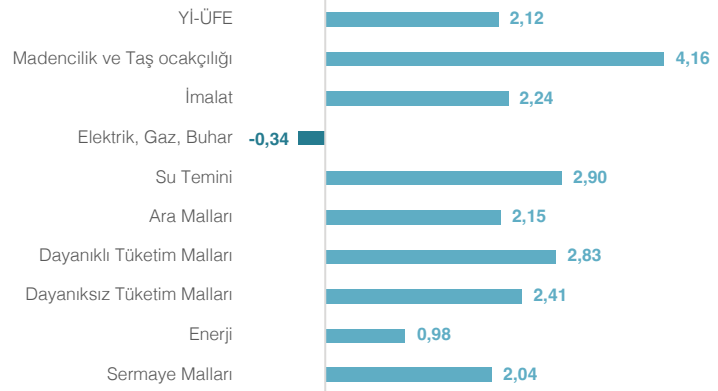
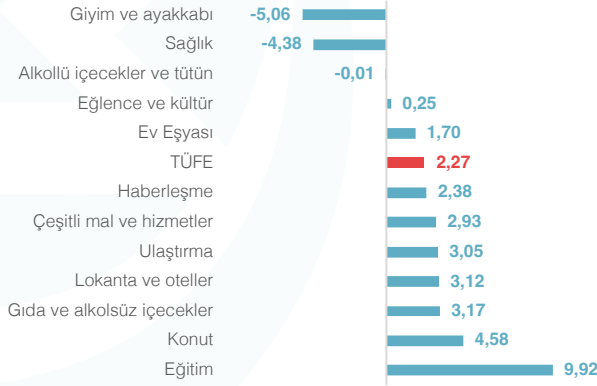
	Bir Önceki Aya Göre	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre
TÜFE	2,32	39,47
Mevsimlik ürünler hariç TÜFE	3,00	40,35
İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE	2,32	39,47
Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE	1,80	40,21
İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE	2,48	40,02
Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE	2,35	39,25
Yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE	2,43	36,91

Kaynak: TÜİK

“Eğitim Harcamalarında Aylık %9,92’lik Artış”

TÜFE ana harcama grupları itibarıyla şubat ayında bir önceki aya göre artışın en fazla yaşandığı grup %9,92 ile eğitim oldu. Şubat ayında azalış gösteren gruplar ise giyim ve ayakkabı, sağlık, alkollü içecekler ve tütün olarak sıralandı. Sanayinin dört sektöründe aylık değişimler; madencilik ve taş ocakçılığında %4,16, imalatatta %2,24, su temininde %2,90 oranında artış gerçekleşirken elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %0,34 oranında azalış yaşandı.

TÜFE ve Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2025

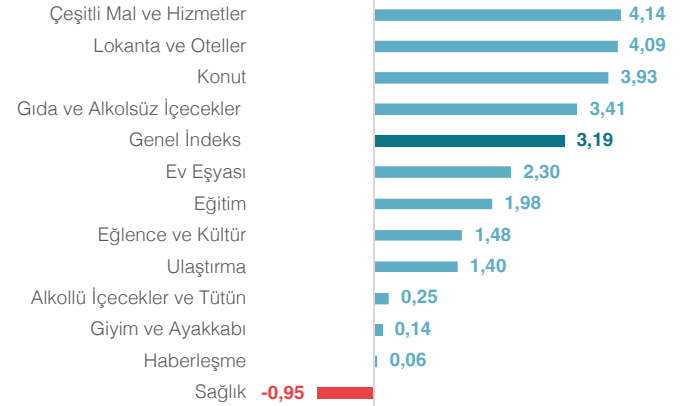
“Şubat Ayında İstanbul’un Enflasyonu: %3,19”

İstanbul’da perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi, şubat ayında bir önceki aya göre %3,19, bir önceki yılın aynı ayına göre %45,35 oranında artış gösterdi. Endeksin harcama gruplarına göre aylık değişim oranlarında sağlık hariç tüm gruplarda artış kaydedildi. Bu artışlar; çeşitli mal ve hizmetler grubunda %4,14, lokanta ve oteller grubunda %4,09 ve konut grubunda %3,93 olarak gerçekleşti.

İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi (2023=100), Değişim Oranları (%)

	Şubat 2025	Ocak 2025
Bir önceki aya göre	3,19	5,16
Bir önceki yıl sonuna göre	8,52	5,16
Bir önceki yılın aynı ayına göre	45,35	48,40

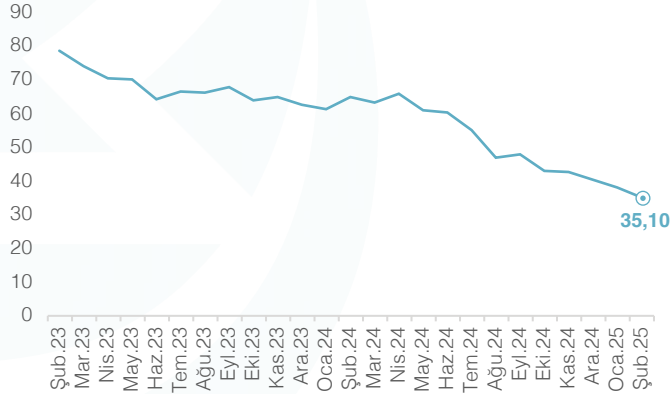
Gruplar İtibarıyla Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2025

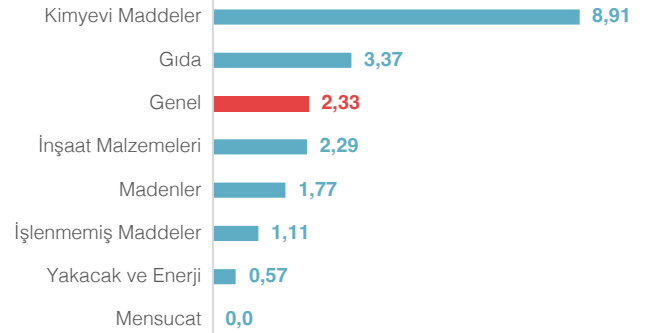
“Kimyevi Maddeler Grubunda %8,91 Artış”

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi bir önceki aya göre %2,33, bir önceki yılın aynı ayına göre %35,10 oranında artış gösterdi. Toptan Eşya İndeksi harcama grupları içerisinde en yüksek artış %8,91 ile kimyevi maddeler grubunda gerçekleşirken mensucat grubunda ise herhangi bir fiyat değişimi gözlenmedi.

**Toptan Eşya Fiyatları İndeksi,
Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)**

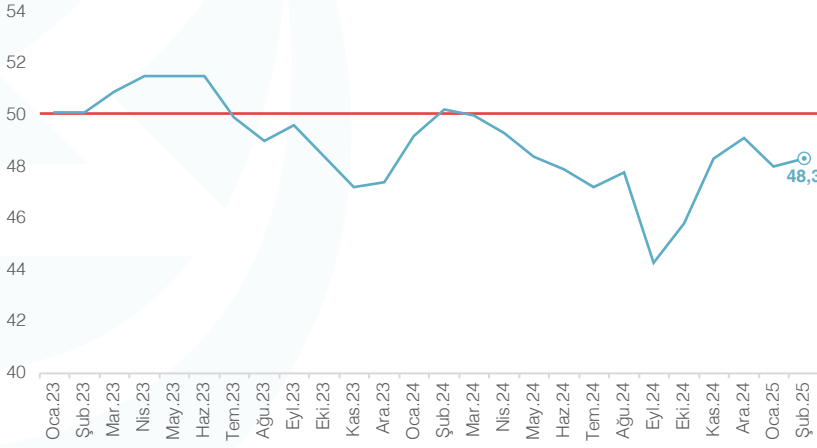
Gruplar İtibariyle Aylık Değişim Oranları (%), Şubat 2025

“Türkiye İmalat PMI Şubat Ayında 48,3 Oldu”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI şubat ayında bir önceki aya göre 0,3 puan artarak 48,3 seviyesinde gerçekleşti. Böylece geçtiğimiz ay hafif bir toparlanma gösteren öncü gösterge Nisan 2024’ten bu yana 50 eşik değerinin altında kalmaya devam etti.

Türkiye İmalat PMI

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI

“

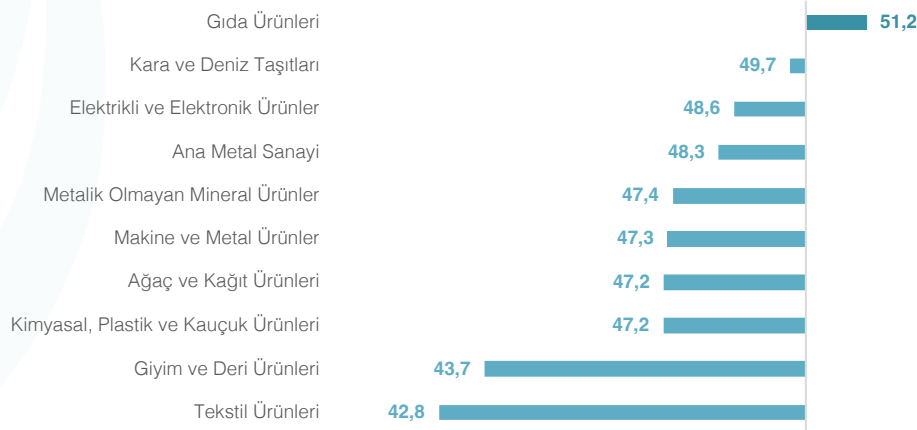
İSO Türkiye İmalat PMI, imalat sanayinin performansını değerlendirmek için tasarlanmış bileşik bir göstergedir. Bu endekste 50'nin üzerindeki tüm değerler sektörde iyileşmeye işaret etmektedir.

”

“Üretim Gıda Ürünleri Hariç Diğer Sektörlerde Azaldı”

Şubat ayı Türkiye Sektörel PMI raporuna göre üretim ana metal sanayi ve gıda ürünlerinde artarken diğer sektörlerde azaldı. Yeni siparişlerde ise anket kapsamında izlenen on sektörün dokuzunda yavaşlama eğilimi sürdü. Tek istisna olarak gıda sektörü büyüme kaydederken en belirgin daralma tekstil ürünlerinde yaşandı.

Türkiye Sektörel PMI Anketi, Şubat 2025

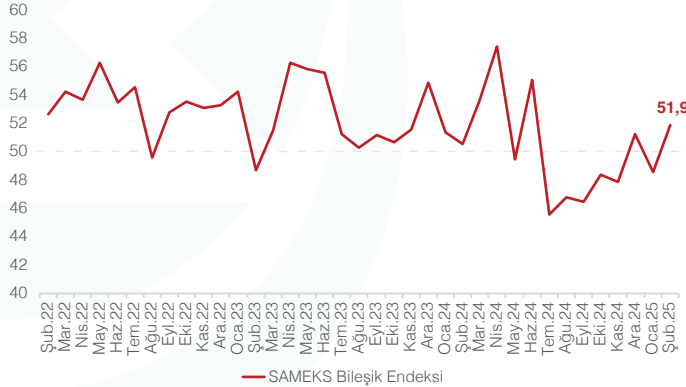

“Ekonomik Aktivite Önceki Aya Göre Hızlandı”

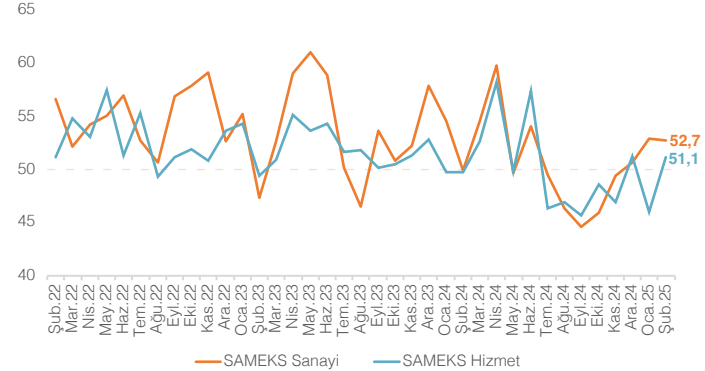
Şubat ayında SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 3,1 puan artarak 51,9 seviyesine yükseldi. Yıla düşüşle başlayan SAMEKS, böylece şubat ayında yeniden artış eğilimine geçti. Bu dönemde, Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi 5,1 puanlık artışla 51,1 seviyesine ulaşarak referans değerine çıktı. Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi ise 0,4 puanlık hafif bir ivme kaybına rağmen 52,7 seviyesinde kalarak pozitif görünümünü sürdürdü. Hizmet sektöründeki bu yükselişte girdi alımlarında yaşanan güçlü artış etkili olurken sanayi sektöründe yeni siparişlerin canlılığını koruması üretimdeki artışı destekledi.

“SAMEKS verilerinden hareketle hem imalat sanayinin hem de hizmetler sektörünün yönü önceden görülebilir.”

SAMEKS Bileşik Endeksi

SAMEKS Sanayi ve Hizmet Endeksleri

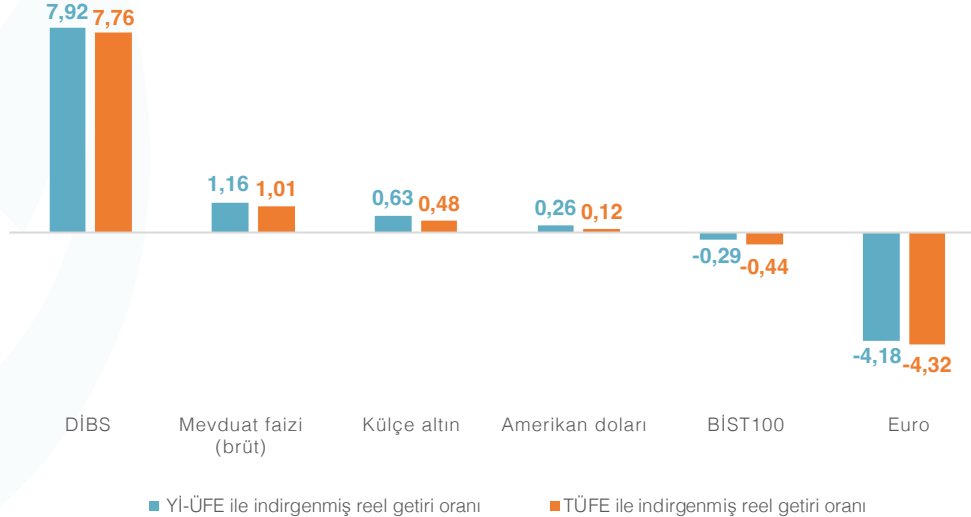

Kaynak: MÜSİAD
Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmıştır.

“Aylık En Yüksek Reel Getiri Külçe Altında”

Finansal yatırım araçları aylık olarak değerlendirildiğinde külçe altın, TÜFE ile değerlendirildiğinde %7,26 ile şubat ayında yatırımcısına en fazla kazandıran finansal araç oldu. Amerikan doları ve BİST 100 ise yatırımcısına kaybettirdi.

Finansal Yatırım Araçlarının Aylık Reel Getiri Oranları, Şubat 2025

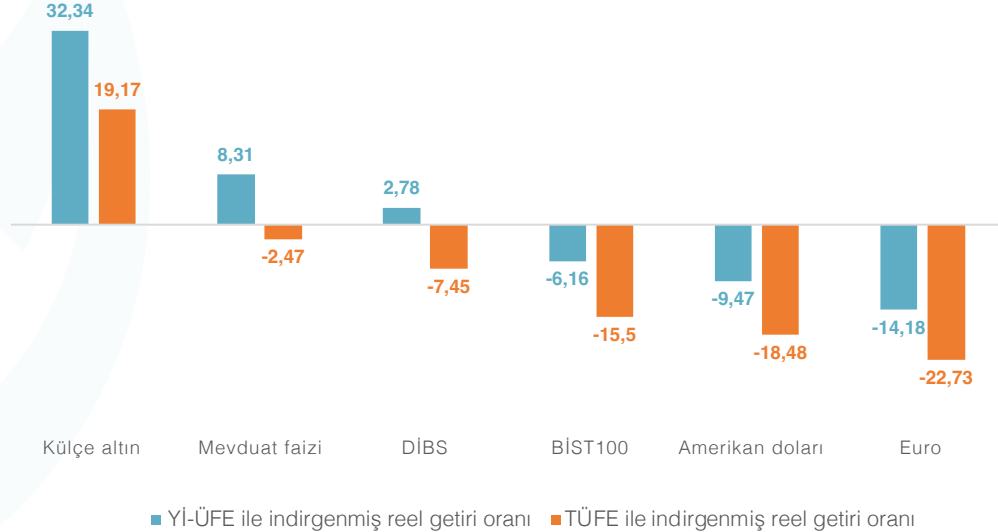

Kaynak: TÜİK

“Yıllık En Yüksek Reel Getiri Külçe Altında”

Finansal yatırım araçları yıllık olarak değerlendirildiğinde külçe altın, TÜFE ile indirgenmiş %19,17 oranıyla yatırımcısına kazanç sağladı. Bunun dışındaki diğer finansal araçlar yıllık bazda yatırımcısına kayıp yaşattı.

Finansal Yatırım Araçları Yıllık Reel Getiri Oranları, Şubat 2025

Kaynak: TÜİK

“Merkez Bankası’ndan Faiz İndirim Kararı”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), piyasa beklentileri doğrultusunda politika faizini 250 baz puanla %42,5 seviyesine indirdi. Böylece Banka birbirini izleyen üç toplantıda politika faizini düşürme kararı almış oldu.

TCMB tarafından yayımlanan basın duyurusu metninde politika değişikliğinin gerekçeleri ve geleceğe yönelik değerlendirmeler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- ✓ **Enflasyon eğilimi:** Enflasyonun ana eğilimi ocak ayındaki artışa rağmen şubat ayında gerilemiştir ve ilgili dönemde temel mal enflasyonu görece düşük seyrini korumuştur. Hizmet enflasyonunun ise ocak ayına özgü artışın ardından yavaşladığı belirtilmiştir.
- ✓ **Yurt içi talep:** 2024 yılının son çeyreğinde yurt içi talebin öngörülenin üzerinde olduğu ancak enflasyonu destekleyici seviyelerde kaldığı metin içerisinde yer almıştır. Yılın ilk çeyreğine ait öncü verilerin de bu destekleyici görünümü sürdürdüğü ima edilmiştir.
- ✓ **Makroihtiyati tedbirler:** Son dönemdeki kredi genişlemeleri göz önüne alınarak çeşitli makroihtiyati tedbirler alınmıştır. Kredi ve mevduat piyasalarında öngörülen dışında gelişmelerin olması durumunda ilave tedbirlerin alınacağı belirtilmiştir.

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr